

Dosarul nr. 2r-387/23
2-13086439-01-2r-06092023

Prima instanță: Judecătoria Orhei – V. Selevestru
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – N. Budăi, I. Cotruță, I. Țurcan

DECIZIE

28 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Mariana Ursachi
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Adrian Ciloci,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Ciloci împotriva lui Adrian Ciloci cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor,

împotriva încheierii din 27 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de Adrian Ciloci, reprezentat de avocata Irina Godoroja, cu repunerea în termenul procedural omis de declarare a apelului și a fost restituită cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 23 decembrie 2013 a Judecătoria Orhei, ca fiind depusă în afara termenului legal,

constată:

La 20 septembrie 2013, Irina Ciloci a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Adrian Ciloci cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

Prin hotărârea din 23 decembrie 2013 a Judecătoria Orhei s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Irina Ciloci împotriva lui Adrian Ciloci cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

S-a încasat din contul lui Adrian Ciloci în beneficiul Irinei Ciloci pensia alimentară pentru întreținerea fiicei minore în mărime de 1 000 de lei, începând cu data de 20 septembrie 2013, până la majoratul fiicei (f.d. 18).

La 29 mai 2023, Adrian Ciloci, reprezentat de avocata Irina Godoroja, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 23 decembrie 2013 Judecătoria Orhei, solicitând *inter alia* repunerea în termenul procedural omis de declarare a apelului, admiterea apelului și casarea parțială a hotărârii atacate (f.d. 26).

Prin încheierea din 27 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea înaintată de avocatul Irina Godoroja în interesele lui Adrian Ciloci cu privire la repunerea în termenul legal a apelului declarat împotriva hotărârii din 23 decembrie 2013 a Judecătoria Orhei.

S-a restituit, ca fiind depus în afara termenului legal, apelul declarat de avocatul Irina Godoroja în interesele lui Adrian Ciloci împotriva hotărârii din 23 decembrie 2013 a Judecătoria Orhei (f.d. 39-42).

La 14 august 2023, Adrian Ciloci a depus prin intermediul oficiului poștal cerere de recurs împotriva încheierii din 27 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate și a hotărârii din 23 decembrie 2013 a Judecătoria Orhei, cu emiterea unei hotărâri de admitere integrală a cererii de apel și micșorarea pensiei de întreținere a copilului minor (f.d. 50-51, 53).

În motivarea recursului a invocat că nu este de acord cu încheierea Curții de Apel Chișinău, deoarece instanța nu a constatat și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, iar drept urmare nu le-a dat o apreciere justă.

Recurentul a menționat că reprezentantul său a nimerit în ambuteiaj și din acest considerent a întârziat la ședința din 27 iunie 2023, când a avut loc examinarea cererii de apel. Astfel, nu a putut proba Curții de Apel Chișinău că mai există o hotărâre de judecată cu nr. 2-1040/2023, prin care s-a încasat din contul său câte 1 500 de lei lunar pentru alți 2 copii minori, iar această circumstanță demonstrează situația reală a posibilităților sale financiare.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 27 iunie 2023 în ședință publică, în lipsa recurentului și a reprezentantului acestuia, deși aceștia au fost legal citați. Conform scrisorii de expediere a actului judecătoresc cu numărul de ieșire nr. 6411, copia încheierii motivate din 27 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces pentru notificare la 04 iulie 2023 (f.d. 43), însă, din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul când încheierea instanței de apel a fost comunicată efectiv recurentului. Astfel, se consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l respinge, cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Cercetând starea fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Completul de judecată constată că, la 23 decembrie 2013, Judecătoria Orhei a pronunțat hotărâre prin care a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Irina Ciloci împotriva lui Adrian Ciloci cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și a încasat din contul lui Adrian Ciloci în beneficiul Irinei Ciloci pensia alimentară pentru întreținerea fiicei minore în mărime de 1 000 de lei, începând cu data de 20 septembrie 2013, până la majoratul fiicei (f.d. 18).

Conform procesului-verbal al ședinței de judecată, Adrian Ciloci a participat la examinarea cauzei în fond de către Judecătoria Orhei și a fost prezent la pronunțarea dispozitivului hotărârii judecătorești din 27 decembrie 2013 (f.d. 16-17 recto-verso).

Totodată, din conținutul recipisei de comunicare a actului procedural rezultă că, copia dispozitivului hotărârii din 23 decembrie 2013 a Judecătoria Orhei a fost notificată pârâtului Adrian Ciloci la 23 decembrie 2013, contra semnătura (f.d. 19).

La 29 mai 2023, Adrian Ciloci, reprezentat de avocata Irina Godoroja, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 23 decembrie 2013 Judecătoria Orhei, solicitând *inter alia* repunerea în termenul procedural omis de declarare a apelului, admiterea apelului și casarea parțială a hotărârii atacate (f.d. 26).

Studiind cererea de apel nemotivată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, aceasta este dactilografiată și inițial conținea doar două cerințe „1. Admiterea cererii de apel nemotivate și 2. Casarea parțială a hotărârii Judecătoria Orhei nr. 2-1525/2013 din 23 decembrie 2013, judecător Vasile Selevestru, cu emiterea unei alte hotărâri”. Însă, ulterior a fost rectificată olograf, fiind inclusă o cerință suplimentară de „repunere în termen”.

Totodată, instanța de recurs decelează că în partea motivată a cererii nu sunt expuse temeiurile de drept și de fapt, care în opinia lui Adrian Ciloci justifică omiterea termenului procedural de declarare a apelului și necesitatea repunerii în acest termen. Mai mult decât atât, cererea de apel nemotivată prin care s-a solicitat *inter alia* repunerea în termenul procedural omis nu conține nici semnătura apelantului Adrian Ciloci sau a reprezentantului acestuia, avocatului Irina Godoroja.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, în conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă (în redacția legii în vigoare la momentul pronunțării hotărârii Judecătoria Orhei), termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia participanții la proces trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În acest sens, dispozițiile art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă prescriu că, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Colegiul reiterează că, în condițiile speței, dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat la 23 decembrie 2013, în prezența pârâtului Adrian Ciloci și în același zi notificată acestuia (f.d. 16-17, 18, 19).

Respectiv, prin prisma art. 111 alin. (3) coroborat cu dispozițiile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură de 30 de zile, instituit de legiuitor pentru valorificarea dreptului de a ataca cu apel hotărârea judecătorească, a început să curgă din ziua imediat următoare datei emiterii și pronunțării hotărârii judecătorești, adică de la 24 decembrie 2013, iar data limită de depunere a cererii de apel fiind ziua de 22 ianuarie 2014, ora 24.00, acesta fiind termen de decădere din dreptul procesual. Însă, contrar ipotezelor relevate, coroborate normelor legale precitate, Adrian Ciloci, reprezentat de avocatul Irina

Godoroja, a depus cerere de apel nemotivată și nesemnată, prin care au solicitat repunerea în termenul procedural omis de declarare a apelului, la 29 mai 2023.

În altă ordine de idei, Colegiul desprinde că în conformitate cu prevederile art. 362 alin.(3) din Codul de procedură civilă, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Articolul 116 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (1) că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Subsecvent, alin. (3) și (4) al aceluiași articol statuează că la cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Astfel, în sensul autentic al normelor art. 362 alin. (3) și art. 116 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, repunerea în termenul procedural omis poate fi efectuată doar în baza unor temeieri viabile și întemeiate. Caracterul temeiniciei motivelor de omitere a termenului procedural reprezentând o condiție sine qua non pentru repunerea acestuia. Prin urmare, obligația probării existenței circumstanțelor, care au făcut imposibilă efectuarea de către persoană a anumitor acțiuni procesuale în termenul stabilit, este pusă în sarcina justițiabilului ce solicită repunerea în termenul omis.

O altă condiție care trebuie respectată este ca cererea de repunere în termen să fie depusă nu mai târziu de 30 de zile, calculate din ziua în care a partea a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție observă că, prin prisma art. 362 alin. (3) coroborat cu art. 116 alin. (4) din Codul de procedură civilă, termenul de 30 de zile în care Adrian Ciloci putea face uz de dreptul său procedural de a solicita repunerea în termenul procedural omis de declarare a apelului a început să curgă la 24 decembrie 2013, iar ultima zi de exercitare a acestui act procedural fiind ziua de 22 ianuarie 2014, ora 24.00.

Coroborând ipotezele relevate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că Adrian Ciloci trebuia să dea dovadă de responsabilitate, diligență și atitudine activă, depunând cererea de repunere în termenul procedural omis de declarare a apelului în termen de 30 de zile din momentul pronunțării hotărârii din 23 decembrie 2013 a Judecătorei Orhei, dar nu mai târziu de 22 ianuarie 2014, ora 24.00.

În acest sens sunt pertinente și prevederile art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care prevăd că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că respingerea cererii lui Adrian Ciloci privind repunerea în termenul procedural omis de declarare

a apelului a survenit ca sancțiune procedurală pentru pasivitatea acestuia și lipsa interesului față de prezentul proces.

În conformitate cu art. 10 alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În altă ordine de idei, instanța de recurs învederează că certitudinea legală impusă regulilor de procedură civilă, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile apelanților, cât și ale intimaiților, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură civilă în vederea exonerării apelantului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza *Brumărescu v. România*, cauza *Marckx v. Belgia*).

În cauza *Ponomaryov v. Ucraina* Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Prin urmare, corelând circumstanțele factice constatate, și expuse supra, cu normele legale precitate, instanța de recurs ajunge la concluzia că la depunerea cererii de repunere în termenul procedural omis de declarare a apelului, Adrian

Ciloci nu a respectat termenul prevăzut la art. 116 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 27 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 269-270 și art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Adrian Ciloci.

Se menține încheierea din 27 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Ciloci împotriva lui Adrian Ciloci cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni